

برنامه دوره آموزشی مشاور شیردهی

امتناع شیرخوار از گرفتن پستان

دکتر محمود راوری

امتناع شیرخوار از گرفتن پستان

• امتناع ناگهانی شیرخوار از پستان مادر، اعتصاب شیرخوار
نامیده میشود

• در هر زمانی از دوران شیردهی

• گاهی تصور مادر از پس زدن وی، بد بودن و یا ناکافی بودن
شیرش تلقی می شود

• اغلب پاسخ مادر ← از شیرگرفتن زودرس شیرخوار

امتناع شیرخوار از گرفتن پستان

▶ احساس مادر

○ احساس درماندگی و آشفتگی و حتی تردید در احساس مادری کردن و ناتوانایی در مراقبت از فرزندش

○ احساس گناه

○ درک احساسات مادر و کمک به او بسیار مهم است

○ اجازه به مادر در بیان نگرانی ها، ترس و مشکلاتش چون:

• با **گریه شیرخوار نگران** از کفایت شیرش است

• با **امتناع شیرخوار از گرفتن پستان** آماده برای

قطع شیرش است (دلیل شایع)

معاونت بهداشت

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

علل امتناع شیرخوار از گرفتن پستان

▶ آیا واقعی است؟

❖ رفلکس جستجو، سیربودن، الگوهای رفتاری مختلف شیر خوردن،

باور برساعتی شیردادن،...

▶ در صورت واقعی بودن، علل آن:

❖ مربوط به تولید شیر

■ تولید کم (نادر)

■ بازتاب آهسته جهش شیر (کمپرس گرم قبل شیردهی، فشردن پستان حین شیردهی)

■ بازتاب سریع جهش شیر (شیر دادن در وضعیت خوابیده به پشت، دوشیدن کمی شیر قبل از شیر دادن)

❖ مربوط به شیرخوار

❖ مربوط به مادر

معاونت بهداشت

سبک شیرخوردن

- توجه به علائم تغذیه ای و دانستن سبک های تغذیه مفید است
- Barracuda(excited effective) پرنرژی و طی 10-20 دقیقه تمام می کند
- Excited ineffective بسیار مشتاق و موقع شیرخوردن فعال ولی اگر شیر نیاید یاس و گریه
- Procrastino(slow to start): قبل از مکیدن منتظر می شود تا شیر ظاهر شود و وقتی شروع کرد خوب عمل می کند

سبک شیرخوردن

- (Gourmet(slow feeder): قبل از گرفتن پستان می لیسد و مزه می کند و اگر عجله نشان دهد اعتراض می کند
- (Rester(protracted feeder): یکی دو دقیقه ای می مکد و سپس همین مقدار صبر می کند و لذا شیر خوردنش طول می کشد

علل امتناع شیرخوار از گرفتن پستان

▶ روزها و هفته های اول تولد

◦ عوامل مربوط به تولد

- شروع با تأخیر شیردهی ، فشردن سر نوزاد به پستان ، ساکشن خشن دهان ، لوله گذاری ، صدمات زایمانی فورسپس و اکیوم ، شکستگی ترقوه ، سرسر کردن ، تمایل به پهلوی راست شیر خوردن

◦ مصرف دارو در زمان زایمان

◦ عفونت ، آسیب مغز

◦ ناهنجاری های دهان و بینی ، وضعیت نادرست شیردهی

◦ زخم نوک پستان ، احتقان و عفونت پستان ، برفک دهان ،

◦ سر درگمی در گرفتن نوک پستان (پستانک و بطری و محافظ نوک پستان)

علل امتناع شیرخوار از گرفتن پستان

▶ ۱-۳ ماهگی

- امتناع در اول شیردهی
 - سر درگمی در گرفتن نوک پستان، نوک پستان صاف یا فرورفته، احتقان و عفونت پستان، مهار یا تاخیر در جهش شیر، **وضعیت نادرست شیردهی**
- امتناع در اواسط و یا اواخر شیردهی
 - جهش زیاد شیر یا کاهش آن، گرفتگی بینی، نیاز به آروغ زدن یا دفع گاز
 - دل درد کولیکی

▶ ۳ ماهگی به بعد

- کاهش تمایل به شیرخوردن (تجویز مایعات، شروع غذای کمکی ..)
- برآشفستگی و بازیگوشی شیرخوار (محیط ناآرام، سروصدا)

علل مربوط به شیرخوار (در هر سنی)

1. نوزاد نارس،
2. وضعیت نادرست شیردهی،
3. مشکلات پستانی،
4. بیماری: عفونت گوش، عفونت ادراری عفونت های تنفسی، زخم دهان (برفک، تبخال، آفت، دندان در آوردن؟!)، ریفلاکس معده به مری و واکسن ..
5. داروها (آنتی هیستامین، خواب آور)

معاونت بهداشت

علل مربوط به شیرخوار (در هر سنی)

6. آب و هوای گرم، سرد
7. هراس (واکنش مادر به گاز گرفتن پستان)
8. جدائی از مادر، مراقبت کننده جدید
9. استفاده از پستانک و بطری شیر (حتی حاوی شیرمادر)
10. تغییر در وضعیت زندگی
11. تمایل به از شیر گرفته شدن

معاونت بهداشت

علل مربوط به مادر (در هر سنی)

- ▶ بیماری (تولید و یا بازتاب جهش شیرکم)
 - ▶ عفونت پستان (مزه شور شیر و یا چرک)، ندرتاتومور پستان
 - ▶ تغییرات هورمونی (قرص ضد حاملگی، پریود، تخمک گذاری)
 - ▶ استرس
 - ▶ تغییر بو و یا ظاهر متفاوت
 - ▶ تغییر مزه شیر
- (رژیم غذایی، تند، سیر، پیاز، نعناع، ورزش، سیگار و دارو)

معاونت بهداشت

پیشگیری از امتناع پستان

- ▶ انجام تماس پوست به پوست مادر و نوزاد و تغذیه در بدو تولد در اتاق زایمان
- ▶ آموزش عملی و صحیح شیردهی بر بالین مادر در محیط امن و آرام
- ▶ صبور بودن
- ▶ آرامش و ایجاد اعتماد بنفس در مادر

تدابیر لازم برای مقابله امتناع شیرخوار از گرفتن پستان

1. تلاش در درمان علت

- اصلاح وضعیت شیردهی و صحیح گرفتن پستان
- در موارد جریان شیرزیاد (وضعیت به پشت خوابیده مادر)
- در صورت احتقان (دوشیدن کمی شیر قبل از شیر دادن ، کاهش ادم هاله...)
- درمان درد و مشکلات دهان یا برفک
- کمک به مادر در نگهداشتن شیرخوار آسیب دیده در وضعیت بدون درد
- عدم استفاده از پستانک و سرشیشه (استفاده از فنجان در صورت نیاز)
- اجتناب از تغییر در طعم شیر یا بوی پستان مادر

معاونت بهداشت

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

تدابیر لازم برای مقابله امتناع شیرخوار از گرفتن پستان

2. تماس پوست با پوست بین مادر و شیرخوار را در یک محیط آرام
3. وقتی شیرخوار در حال گریه است او را به زور به پستان نگذارید
4. دوشیدن شیرمادر و استفاده موقت از قاشق و فنجان تا گرفتن پستان
5. شیردادن در وضعیت های مختلف
6. شیردادن بیشتر در شب و هنگام خواب آلود بودن شیرخوار
7. نوازش و بغل نمودن ماساژ بدن قبل از شیردادن
8. گاهی شیر دادن در حمام گرم

